

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 mei 2017

HERZIENING VAN DE GRONDWET

**Voorstel tot herziening van artikel 12
van de Grondwet**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **2056/ (2015/2016):**

- 001: Voorstel van de heren De Roover, Ducarme, Verherstraeten en Dewael.
002: Amendement.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 mai 2017

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

**Proposition de révision de l'article 12
de la Constitution**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **2056/ (2015/2016):**

- 001: Proposition de MM. De Roover, Ducarme, Verherstraeten et Dewael.
002: Amendement.

6287

Nr. 2 VAN MEVROUW **FONCK**

Enig artikel

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Enig artikel. In artikel 12, derde lid, van de Grondwet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. het woord “vierentwintig” wordt vervangen door het woord “achtenveertig”;

2. dit lid wordt aangevuld met een zin, luidende:

“Uitsluitend voor de terroristische misdrijven kan die termijn, op bevel van de rechter, eenmalig worden verlengd met vierentwintig uur.”.”.

VERANTWOORDING

Met het oog op de bescherming van de individuele vrijheid strekt dit amendement ertoe het bepalend gedeelte van het voorstel tot herziening van artikel 12, derde lid, van de Grondwet in overeenstemming te brengen met de bijbehorende toelichting en met het gelijktijdig ingediende wetsvoorstel tot wijziging van de wet betreffende de voorlopige hechtenis. In de voormelde teksten wordt de verlenging met 24 uur van de termijn waarin iemand zonder interventie van een rechter kan worden aangehouden, verantwoord door te verwijzen naar het terroristisch misdrijf, het wetsvoorstel beperkt die verlenging tot louter de terroristische misdrijven.

Ter bescherming van de individuele vrijheid dient in het bepalend gedeelte zelf van de Grondwet een beperking te worden opgenomen waardoor de in het wetsvoorstel vervatte mogelijkheid voor de rechter om de aanhoudingstermijn zonder aanhoudingsbevel met 24 uur te verlengen, uitsluitend geldt voor terroristische misdrijven.

Het is immers zaak te voorkomen dat de gewone wetgever het type misdrijven op grond waarvan een dergelijke verlenging gerechtvaardigd kan zijn, kan uitbreiden zoals het voorgestelde vierde lid dat mogelijk maakt.

De verwijzing naar de terroristische misdrijven die dit amendement in de tekst van de Grondwet beoogt in te voeren, slaat op de misdrijven die thans worden vermeld in titel I ter van Boek 2 van het Strafwetboek. Vanzelfsprekend zal de

N° 2 DE MME **FONCK**

Article unique

Remplacer cet article comme suit:

“Article unique. À l’article 12, alinéa 3, de la Constitution, les modifications suivantes sont apportées:

1. le mot “vingt-quatre” est remplacé par le mot “quarante-huit”;

2. cet alinéa est complété par la phrase suivante:

“Pour les seules infractions terroristes, ce délai peut être prolongé une seule fois de vingt-quatre heures par ordonnance du juge.”.”.

JUSTIFICATION

L’objectif du présent amendement est, dans un souci de protection de la liberté individuelle, de mettre le dispositif de la proposition de révision de l’article 12, alinéa 3, de la Constitution en adéquation avec ses développements et avec la proposition de loi modifiant la loi relative à la détention préventive déposée simultanément. En effet, ceux-ci justifient la prolongation de 24 heures de la période durant laquelle une personne peut être détenue sans l’intervention d’un juge par une référence aux infractions terroristes et la proposition de loi limite cette prolongation aux seules infractions terroristes.

Dans un souci de protection de la liberté individuelle, il importe de limiter, dans le dispositif même de la Constitution, aux seules infractions terroristes la possibilité pour le juge de prolonger de 24 heures de délai de détention sans mandat d’arrêt prévue par la proposition en discussion.

Il s’agit, en effet, d’éviter que le législateur ordinaire puisse élargir le type d’infractions pouvant justifier pareille prolongation, comme le permet l’alinéa 4 proposé.

La référence aux infractions terroristes, qu’il est proposé d’introduire dans le texte constitutionnel par le présent amendement, vise les infractions actuellement reprises dans le titre I ter du Livre 2 du Code pénal. Il va de soi que le législateur

wetgever in de toekomst nieuwe terroristische misdrijven kunnen bepalen waarop de verlening met 24 uur van de nieuwe termijn van toepassing zou kunnen zijn. De wetgever zal het begrip “terroristisch misdrijf” echter niet kunnen uithollen, op straffe van schending van het in de Grondwet op te nemen voorgestelde nieuwe lid. Voor de interpretatie van dat begrip zal de wetgever meer bepaald acht moeten slaan op de internationale rechtsinstrumenten waaraan België gebonden is, en in het bijzonder op die welke zijn uitgevaardigd door de Europese Unie en de Raad van Europa, zoals de kaderbesluiten 2002/475/JBZ en 2008/919/JBZ.

De herziening van artikel 12, derde lid, van de Grondwet met het oog op de wijziging van de termijn van 24 uur alsook de daaruit volgende wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis zijn ondenkbaar zonder dat de wet zou voorzien in een regeling ter evaluatie van die wetswijziging aangaande de detentievoorwaarden alsook aangaande de evolutie van de gemiddelde detentieduur.

Het komt er immers op aan de impact van de wet op de gemiddelde detentieduur na te gaan, teneinde erover te waken dat die beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is en het in het andere geval mogelijk te maken de nieuwe bij wet bepaalde termijn in te korten.

Evenzo moet worden nagegaan of in de politiecommissariaten de nodige maatregelen worden genomen opdat de personen die langer dan 24 uur worden aangehouden, er in waardige omstandigheden kunnen verblijven.

pourra à l'avenir définir de nouvelles infractions terroristes auxquelles la prolongation de 24 heures du nouveau délai pourrait trouver à s'appliquer. Le législateur ne pourra cependant pas dénaturer la notion d'infraction terroriste sous peine de violer le nouvel alinéa constitutionnel proposé. Pour interpréter cette notion, il devra avoir égard notamment aux instruments juridiques internationaux qui lient la Belgique et en particulier à ceux issus de l'Union européenne et du Conseil de l'Europe, comme les décisions-cadre 2002/475/JAI et 2008/919/JAI.

La révision de l'article 12, alinéa 3, de la Constitution, en vue de modifier le délai de 24 heures et la modification consécutive de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ne sauraient se concevoir sans que la loi ne prévoie un mécanisme d'évaluation de cette modification législative portant sur les conditions de détention durant les délais qu'elle prévoit et sur l'évolution de la durée moyenne de détention.

En effet, Il importe d'évaluer l'impact de la loi sur la durée moyenne de la garde à vue afin de veiller à ce que celle-ci soit limitée à ce qui est strictement nécessaire et de permettre si ce n'est pas le cas de revoir à la baisse le nouveau délai prévu par la loi.

De même, il est essentiel de vérifier que les mesures nécessaires auront été prises dans les commissariats de police afin d'offrir des conditions de détention décentes aux personnes qui y sont détenues plus de 24 heures.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 3 VAN DE HEER **CRUSNIERE**

Enig artikel

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Artikel 12, derde lid, van de Grondwet, wordt aangevuld met de volgende zin:

“De onderzoeksrechter kan deze termijn één keer bij een met redenen omkleed bevel verlengen met een nieuwe periode van vierentwintig uur.”.”.

N° 3 DE M. **CRUSNIERE**

Article unique

Remplacer cet article comme suit:

“L’article 12, alinéa 3, de la Constitution est complété par la phrase suivante:

“Le juge d’instruction a la possibilité de prolonger, une seule fois et par voie d’une ordonnance motivée, ce délai d’une nouvelle période de vingt-quatre heures.”.”.

Stéphane CRUSNIERE (PS)